

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
(Підпис гаранта ОП, за якою закріплений
обов'язковий освітній компонент)

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	Теорії і методики фізичного виховання і спорту		Анатолій РЕБРИНА

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти спеціальності А4.11 Середня освіта (фізична культура) є обов'язковим компонентом фахової підготовки майбутніх педагогів та важливим етапом їхнього професійного становлення. Педагогічна ознайомчо-фахова практика є органічною складовою освітнього процесу, що забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх фахівців педагогічного профілю з практичною діяльністю в закладах загальної середньої освіти.

Діяльність здобувачів вищої освіти під час проходження практики відтворює зміст і структуру професійної діяльності вчителя та організовується в реальних умовах функціонування закладів загальної середньої освіти. Під час проходження практики здобувачі вищої освіти набувають умінь і навичок викладання предмета «Фізична культура», здійснення виховної роботи, вчать самостійно й творчо застосовувати знання, здобуті під час навчання в університеті.

Пререквізити – ОЗП.06 Психологія фізичної культури; ОЗП.10 Гігієна фізичної культури, спорту та основи раціонального харчування; ОФП.01 Вступ до спеціальності; ОФП.10 Теорія і практика навчання спортивним іграм; ОЗП.05 Педагогіка; ОЗП.11 Теорія здоров'я та здорового способу життя; ОЗП.02 Українська мова (за професійним спрямуванням); ОФП.05 Теорія і методика навчання фізичній культурі.

Постреквізити – ОФП.22 Педагогічна практика у позашкільних установах ОФП.23 Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти.

Відповідно до освітньо-професійної програми із зазначеної спеціальності педагогічна практика має забезпечити набуття:

компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (фізична культура); ЗК2. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК4. Здатність працювати в команді, формувати спільноту учнів/учениць, у якій кожен відчуває себе її частиною; ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК6. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, його розвитку та техніки і технологій; ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети; ЗК8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість; ЗК9. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність; ЗК10. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів; ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності; ФК1. Здатність виконувати вимоги Державних стандартів середньої освіти у професійній діяльності з урахуванням предметної спеціальності; ФК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; ФК3. Здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів/учениць; ФК4. Здатність формувати використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ФК5. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів/учениць; ФК6. Здатність здійснювати моніторинг результатів навчання учнів/учениць на засадах компетентнісного підходу; ФК9. Здатність враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості учнів/учениць для формування їхньої мотивації та організації пізнавальної діяльності, розвитку позитивної самооцінки, я-ідентичності; ФК10. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлюючи власні почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; ФК11. Здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня/учениці, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів; ФК12. Здатність до педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми

потребами в інклюзивному освітньому середовищі; ФК13. Здатність організувати безпечно освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в учнів/учениць культуру здорового та безпечного життя; ФК14. Здатність планувати, організувати освітній процес з використанням різних видів і форм навчально-пізнавальної діяльності, прогнозувати результати освітнього процесу; ФК15. Здатність здійснювати оцінювання рівня навчальних досягнень учнів/учениць, навчати їх самооцінювання та взаємооцінювання; ФК16. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності; ФК19. Здатність ідентифікувати себе як громадянина України, здійснювати психологічну саморегуляцію та заходи щодо забезпечення безпеки й надання домедичної допомоги.

програмні результати навчання: ПРН1. Знати законодавчі вимоги щодо змісту загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу (державні стандарти, типові освітні програми, модельні навчальні програми); ПРН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою; ПРН5. Добирати доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів/учениць засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку. Аналізувати власну педагогічну діяльність, навчатися впродовж життя (формальна, неформальна інформальна освіта); ПРН9. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів; ПРН22. Уміти формувати в учнів/учениць стійку мотивацію до занять фізичною культурою, здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності через розвиток грамотності у фізичній культурі; ПРН23. Уміти характеризувати українську національну ідентичність та її ознаки; використовувати способи та методи психологічної саморегуляції й допомоги, засоби забезпечення безпеки/самобезпеки в умовах надзвичайних ситуацій

Метою ознайомчо-фахової практики за профілем майбутньої професії є ознайомлення здобувачів вищої освіти спеціальності А4.11 Середня освіта (фізична культура) зі специфікою професійної діяльності вчителя фізичної культури в закладах загальної середньої освіти, набуття первинних професійних умінь і навичок, закріплення та поглиблення програмних результатів навчання, здобутих у процесі опанування циклу вивчених дисциплін, а також формування готовності до безперервного професійного саморозвитку та вдосконалення педагогічної майстерності.

Завдання практики полягають у поглибленні та закріпленні теоретичних знань, умінь і навичок, набутті досвіду їх практичного застосування в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти; ознайомленні з нормативно-правовим забезпеченням освітнього процесу, державними стандартами та модельними навчальними програмами з фізичної культури; вивченні змісту навчальної, виховної, позакласної та позашкільної роботи, матеріально-технічної бази закладу освіти та особливостей планування уроків; розвитку здатності спостерігати й аналізувати педагогічну діяльність учителя з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів; формування вмінь добирати доцільні методи та засоби навчання; дотримання принципів академічної доброчесності; усвідомлення соціальної значущості професії вчителя фізичної культури, формуванні готовності до професійного саморозвитку та забезпечення безпечних умов освітнього процесу.

Результатом навчання. Здобувач вищої освіти, який успішно завершив проходження практики здатен: *володіти* знаннями щодо нормативно-правового забезпечення освітнього процесу з фізичної культури, структури й змісту навчальних програм, особливостей організації освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти; *характеризувати* специфіку професійної діяльності вчителя фізичної культури, *виокремлювати* мету, завдання та структурні компоненти уроку відповідно до вікових та

індивідуальних особливостей учнів; *використовувати* сучасні методики, технології та засоби навчання у процесі організації та проведення фрагментів уроків; *аналізувати* навчально-виховний процес, педагогічні ситуації та результати діяльності учнів; *діагностувати* рівень сформованості рухових умінь, фізичних якостей і мотивації школярів до занять фізичною культурою; *планувати й організовувати* окремі елементи освітнього процесу та позакласної роботи з дотриманням вимог безпеки й академічної доброчесності; *проектувати і реалізовувати* фрагменти уроків із застосуванням доцільних форм, методів і засобів навчання; *приймати обґрунтовані педагогічні рішення* з урахуванням умов освітнього середовища; *прогнозувати результати* навчальної діяльності та шляхи підвищення її ефективності; *використовувати* засоби формування в учнів стійкої мотивації до занять фізичною культурою і здорового способу життя; *аналізувати власну педагогічну діяльність* під час практики та визначати напрями подальшого професійного саморозвитку.

Терміни проходження практики. Відповідно до обсягу програми підготовки та нормативному терміну навчання бакалавра за спеціальністю А4.11 Середня освіта (фізична культура) затверджено графік освітнього процесу, відповідно до якого ознайомчо-фахова практика за профілем майбутньої професії проводиться у четвертому семестрі впродовж двох тижнів. Конкретний час проведення практики визначається наказом по університету. На проходження практики у закладах загальної середньої освіти бакалаврам відводиться 90 годин (3 кредити).

4. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОГРАМИ

4.1. Види робіт та розподіл часу на їх виконання у період проходження практики

№	Вид роботи	Завдання	Кількість годин
1	Пропедевтична робота	Участь в установчих зборах (конференції). Ознайомлення з цілями, завданнями та змістом педагогічної ознайомчо-фахової практики. Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки на базах практик	2
2		Складання, спільно з керівником, індивідуального плану проходження практики	2
3		Ознайомлення з умовами проходження педагогічної практики у закладі загальної середньої освіти, особливостями організації освітнього процесу, організацією та проведенням уроків фізичної культури (матеріально-технічною базою, формами роботи та документацією, складом учнів закріплених класів).	6
4		Вивчення нормативних документів, що регламентують організацію освітнього процесу у закладі освіти	4
5		Ознайомлення з умовами організації освітньої, виховної роботи, з формами позакласної і позашкільної роботи з фізичного виховання.	6
6		Ознайомлення зі змістом навчальної програми з фізичної культури та для учнів базової школи ЗЗСО. Вивчення документів планування та обліку роботи в ЗЗСО (навчальним планом на рік, календарним планом уроків «Фізичної культури», календарним планом фізкультурно-оздоровчих та виховних заходів, сценаріями виховних, фізкультурно-оздоровчих заходів тощо)	10
7	Навчальна робота	Відвідування уроків з предмета «Фізична культура»; спостереження за діяльністю вчителя щодо формування в учнів знань, умінь і навичок з фізичної культури; аналіз	20

		методів формування мотивації школярів до здорового способу життя та участі в оздоровчих заходах.	
7		Самостійне проведення вступної/завершальної частини уроку «Фізичне культура».	8
9	Навчально-методична робота	Розроблення елементів навчально-методичного забезпечення: комплексів вправ (з місці, в русі, з предметами та без них);	4
10		Робота над індивідуальним завданням: презентація вибіркового модуля	2
11	Організаційно-методична та виховна роботи	Участь в організації та проведенні планових оздоровчих чи спортивно-масових заходів з учнями під час проходження педагогічної практики.	8
12		Складання програми (сценарію) проведення спортивно-виховного заходу.	6
13		Розроблення профорієнтаційних матеріалів у розрізі спеціальностей університету	2
14	Підготовка та захист практики	Підготовка звітної документації: оформлення щоденника та звіту, підготовка всіх необхідних матеріалів, отримання характеристики керівника практики	4
15		Підготовка студентами для перевірки керівникам практики щоденників, звітів і всіх необхідних звітних документів за підсумками педагогічної ознайомчо-фахової практики.	2
16		Участь у підсумковій конференції, захист звіту з практики.	4
Всього			90

Педагогічна практика проводиться згідно з Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету. Тривалість ознайомчо-фахової практики за профілем майбутньої професії – 2 (два) тижні.

Робочий час практикантів регулюють три документи: календарний графік, план і регламент проведення практики. Календарний графік проходження практики є складовою щоденника практики і характеризує розподіл робочого часу здобувача вищої освіти на виконання окремих розділів індивідуального завдання практики по тижнях. Завдання з практики оформлюються у вигляді плану проходження педагогічної практики студентів. У плані проходження практики здобувач вищої освіти разом із керівником практики описує за пунктами зміст робіт, що будуть виконані в ході практики; для кожного дня практики вказується співвідношення тих робіт, що виконуються за участю керівника практики, та тих, що виконуються самостійно; визначає співвідношення робіт, що виконуються з виходом на робоче місце та дистанційно (офлайн та онлайн); указує інтернет-платформи, за допомогою яких здійснюються дистанційні форми роботи. Кожному виду робіт має бути дана коротка характеристика. Тут же вказуються точні терміни, в які ці роботи мають бути виконані. Усі виконувані види роботи повинні відповідати спеціальності А4.11 Середня освіта (фізична культура).

4.2. Календарний графік проходження педагогічної ознайомчо-фахової практики

З метою організаційного забезпечення виконання програми практики пропонуємо орієнтовний розподіл часу на виконання різних розділів програми практики або видів робіт

Таблиця – Орієнтовний розподіл часу на період практики*

№	Назви робіт	Тижні проходження практики		Відмітки про виконання
		1	2	
1.	Настановча конференція. Ознайомлення з цілями, завданнями та змістом педагогічної ознайомчо-фахової практики. Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки на базах практик	+		Виконано
2.	Складання, спільно з керівником, індивідуального плану проходження практики	+	+	
3.	Ознайомлення з умовами проходження педагогічної практики у закладі загальної середньої освіти, організацією та проведенням уроків «Фізична культура» (матеріально-технічною базою, формами роботи та документацією, зі складом учнів закріплених класів).	+		
4.	Ознайомлення з умовами організації освітньої та виховної роботи, з формами позакласної і позашкільної роботи з фізичного виховання	+		
5.	Ознайомлення зі змістом навчальної програми «Фізична культура» для учнів базової школи ЗЗСО. Вивчення документів планування та обліку роботи в ЗЗСО	+		
6.	Спостереження за проведенням уроків з «Фізичної культури»	+	+	
7.	Самостійне проведення вступної/завершальної частини уроку «Фізичне виховання».		+	
8.	Складання комплексів вправ для уроку «Фізичне виховання»		+	
9.	Участь в організації та проведенні планових виховних, оздоровчих чи спортивно-масових заходів з учнями під час проходження педагогічної практики	+	+	
10.	Складання програми (сценарію) проведення спортивно-виховного заходу.		+	
11.	Підготовка звітної документації: оформлення щоденника та звіту, підготовка всіх необхідних матеріалів, отримання характеристики керівника практики		+	
12.	Надання студентами для перевірки керівникам практики щоденників, звітів і всіх необхідних звітних документів за підсумками педагогічної ознайомчо-фахової практики.		+	
13.	Участь у підсумковій конференції, захист звіту з практики.		+	

Примітка. Терміни виконання завдань визначає керівник практики від ЗВО.*

При проходженні практики здобувачі вищої освіти повинні слідувати календарному графіку і плану проходження практики, вчасно виконувати всі види робіт, передбачених її програмою. Календарний графік і план проходження практики мають повною мірою відповідати її загальному регламенту.

4.3 Основний зміст ознайомчо-фахової практики

Під час проходження практики, здобувачі повинні ознайомитися зі статутом закладу загальної середньої освіти, нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність закладу, формою власності, видами діяльності, організаційною структурою, посадовими інструкціями тощо.

Програма практики передбачає діяльність здобувачів вищої освіти за такими основними розділами: пропедевтична робота; навчальна робота; навчально-методична робота; організаційно-методична та виховна робота

Пропедевтична робота:

- Участь студентів у настановчій та звітній конференціях.
- Знайомство і співбесіда з адміністрацією ЗЗСО та вчителями-предметниками.
- Ознайомлення з умовами проходження практики, організацією та проведенням уроків «Фізичної культури» за варіативними модулями (матеріально-технічною базою, розташуванням адміністративних і допоміжних приміщень, спортивних залів і спортивних майданчиків та споруд).
- Ознайомлення з умовами організації освітньої та виховної роботи, з формами позакласної і позашкільної роботи з фізичного виховання.
- Ознайомлення з нормативною документацією, змістом Модельної навчальної програми «Фізична культура. 5–9 класи», «Фізична культура. 10–11 класи» для учнів основної та старшої школи ЗЗСО.
- Ознайомлення та вивчення документів планування та обліку роботи з фізичної культури у ЗЗСО.
- Підготовка звітної документації та презентації. захист педагогічної практики.

Навчальна робота:

- Вивчення документів планування та обліку роботи з «Фізичної культури» в ЗЗСО (навчальним планом на рік, календарним планом уроків, календарним планом фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, положеннями змагань, сценаріями фізкультурно-оздоровчих, виховних, профорієнтаційних заходів тощо).
- Спостереження за проведенням уроків.
- Спостереження за психолого-педагогічними умовами організації освітнього процесу, за діяльністю вчителя щодо формування в учнів знань, умінь і навичок з фізичної культури; аналіз методів формування мотивації школярів до здорового способу життя та участі в оздоровчих заходах;
- Самостійне проведення частини (вступна\завершальна) уроку «Фізична культура», елементів уроку за варіативними модулями навчальної програми «Фізична культура. 5–9 класи», «Фізична культура. 10–11 класи».
- Складання комплексів вправ для уроку «Фізичне виховання».

Організаційно-методична та виховна робота:

- Оволодіння навичками підготовки виховних заходів та їх проведення.
- Проведення тематичних уроків-презентацій, дискусій та обговорень.
- Організація та проведення фізкультурних хвилюнок та фізкультурних пауз.
- Участь в організації та проведенні планових фізкультурно-оздоровчих і спортивно-масових заходів з учнями під час проходження практики.
- Розроблення профорієнтаційних та агітаційних матеріалів (плакатів, реклами, брошур, презентації тощо).

5. БАЗИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика здобувачів вищої освіти проводиться на базах практики, які забезпечують необхідні умови для виконання програми ознайомчо-фахової практики у закладах загальної середньої освіти, що передбачена освітньою програмою підготовки бакалавра.

Бази практики мають відповідати вимогам, встановленим «Положенням про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Університету». З базами практики закладів загальної середньої освіти, розташованих на території України, Університет укладає двосторонні угоди на проведення практики за встановленою формою. Тривалість дії угоди

погоджується договірними сторонами і може визначатися на період проведення конкретного виду практики або на термін до п'яти років.

Практика проводиться в закладах загальної середньої освіти (загальноосвітні школи, спеціалізовані загальноосвітні школи, навчально-виховні комплекси, навчально-виховні об'єднання, гімназії, ліцеї, колегіуми тощо). З дозволу кафедри місце проходження практики може бути обрано студентом самостійно.

Для проведення педагогічної практики обираються базові ЗЗСО з урахуванням високої професійної підготовки вчителів «Фізичної культури», а також відповідної матеріально-технічної бази.

Розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики і призначення керівників здійснюється випусковою кафедрою, навчально-методичним відділом й оформляється наказом ректора. Перед початком практики студенти отримують на кафедрі щоденник, узгоджений індивідуальний план та програму практики. Керівництво практики здійснює викладач університету та спеціаліст від організації/установи – бази педагогічної практики. Безпосередньо перед початком практики здобувач вищої освіти на базі повинен пройти інструктаж з техніки безпеки.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення та контроль практики за дорученням ректора Університету покладається на проректора з НПП. Загальне організаційне керівництво здійснює навчальний відділ.

6.1. Обов'язки учасників з організації і проведення практики.

Обов'язки випускової кафедри

Безпосереднє навчально-методичне керівництво ознайомчо-фаховою практикою за профілем майбутньої професії забезпечується кафедрою теорії і методики фізичного виховання і спорту Хмельницького національного університету.

Кафедрою здійснюється:

- організаційно-методичне забезпечення практики;
- розробка програми практики, оновлення відповідно до змін освітньої програми та пропозицій стейкхолдерів;
- визначення баз практики;
- науково-методичне керівництво практикою;
- контроль за організацією і проведенням практики;
- підготовка і підведення підсумків практики;
- аналіз результатів практики та розробка рекомендацій щодо її удосконалення.

Обов'язки керівника практики від університету (кафедри)

Навчально-методичне керівництво педагогічною ознайомчо-фаховою практикою здійснює викладач-керівник практики.

Керівник практики від університету зобов'язаний:

- ознайомити студентів із програмою практики;
- забезпечити студентів-практикантів необхідною документацією щодо проходження практики (направлення у ЗЗСО, програма, щоденник, календарний план, теми індивідуальних завдань, рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо);
- надавати консультації студентам щодо аналізу та системності зібраного матеріалу;
- надавати допомогу з оформленням звітної документації з практики;
- здійснювати контроль за відвідуванням студентом закладу загальної середньої освіти під час проходження практики;
- систематично інформувати кафедру про хід виконання програми практики;
- перевіряти правильність оформлення підсумків практики;
- організувати прийом та захист звіту з практики студента в університеті чи на базі практики.

Обов'язки керівника практики від підприємства

Заклади загальної середньої освіти, що є базами практики, відповідно до заключних угод, надають відповідно до програми ознайомчо-фахової практики за профілем майбутньої професії студентам робочі місця, забезпечують найбільш ефективне проходження практики. Керівництво студентами-практикантами на робочих місцях здійснюється керівниками закладів, провідними фахівцями та іншими кваліфікованими спеціалістами з вищою освітою, які призначаються керівником закладу.

Керівник практики від підприємства зобов'язаний:

- ознайомитись з програмою педагогічної практики;
- нести особисту відповідальність за проведення практики на базі практики;
- провести студенту інструктаж з техніки безпеки та охорони праці на базі;
- ознайомити студента з робочим місцем та визначити ділянку його роботи;
- здійснювати безпосереднє керівництво роботою студента;
- у перші дні практики особисто або за допомогою компетентних висококваліфікованих фахівців ознайомити студента з характером діяльності закладу, його структурою та організацією;
- надати здобувачам вищої освіти можливість користуватися необхідною інформацією, документацією, нормативними матеріалами;
- закріпити за студентом вчителя-предметника («Фізична культура») для допомоги та нагляду за його роботою (систематична перевірка роботи студента, роз'яснення порядку виконання завдань; перевірка виконання студентом правил внутрішнього трудового розпорядку та техніки безпеки, раціональності використання робочого часу; регулярне проведення консультації з питань, що виникають у студентів в процесі проходження практики; складання відгуку у щоденнику про роботу студента під час проходження практики та рекомендувати оцінку з практики).

Обов'язки здобувачів вищої освіти

Здобувач вищої освіти до початку ознайомчо-фахової практики повинен ознайомитись з програмою практики, одержати на кафедрі щоденник з практики та направлення на практику. Зміст практики, індивідуальне завдання на практику видається керівником практики від університету.

Після прибуття до закладу загальної середньої освіти для проходження практики студент повинен:

- подати направлення на практику керівництву закладу;
- зробити відмітку про прибуття на практику в щоденнику;
- ознайомитись з розпорядженням практики та призначення керівника практики від закладу;
- пройти інструктаж з техніки безпеки та охорони праці на базі проходження практики;
- з'ясувати з керівником практики від бази свої обов'язки під час проходження практики, отримати необхідні службові документи, посадові інструкції тощо.

Під час проходження практики студент зобов'язаний:

- чітко дотримуватись правил внутрішнього розпорядку на базі практики;
- при користуванні службовими матеріалами дотримуватись встановлених правил та порядку;
- регулярно записувати в щоденнику зміст та результати виконаної роботи;
- детально аналізувати виконану роботу описуючи результати отриманні під час збору даних, таблиці, які є невід'ємною частиною звітних документів з проходження практики;
- на базі практичного досвіду та вивчення особливостей функціонування закладу накопичувати необхідну інформацію;
- на основі зібраних матеріалів, щоденника та робочого зошита скласти детальний звіт про практику та своєчасно подати його керівнику практики від закладу.

При порушенні студентами трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки тощо, на них згідно з наказом керівника закладу загальної середньої освіти можуть бути накладені штрафні санкції, про які необхідно повідомити деканат факультету, випускову кафедру та керівника практики від університету.

7. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні (розповідь, бесіда, пояснення), практичні (виконання вправ, проблемно-пошукові), наочні (ілюстрування, демонстрування) методи; метод навчання на робочому місці; метод взаємонавчання; інформаційно-комунікаційні технології (ситуаційного навчання, проєктного навчання; частково-пошукові й дослідницькі, проблемного та інтерактивного навчання, розвитку критичного мислення тощо).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за роботою студентів, її облік і оцінка передбачає кількісну і якісну характеристику діяльності студента в період практики. Кількісна характеристика дається на основі виконаного обсягу роботи відповідно вимогам програми практики.

Керівник практики при оцінюванні здобувачів освіти враховує рівень професійної компетентності за такими критеріями:

- ефективність методів і прийомів, які використовував здобувач-практикант для досягнення мети та розв'язання завдань практики;
- вміння приймати нестандартні, самостійні рішення;
- характер ускладнень, що виникали в процесі проходження практики та способи їх вирішення;
- самоаналіз якості виконання завдань практики;
- характеристика здобувача-практиканта, складена керівником від бази практики;
- звіт здобувача-практиканта.

Форми та методи контролю. Контроль за виконанням здобувачами завдань практики здійснюється керівником практики від університету та керівником від бази практики шляхом збору оперативної, поточної та підсумкової інформації.

Оперативний контроль проводиться в процесі практики керівниками, які контролюють виконання конкретного завдання, дотримання здобувачем плану практики, навчальної дисципліни, дотримання правил безпеки. Його результати фіксуються керівниками у робочих журналах з наступним доведенням рекомендацій до практиканта.

Поточний контроль – проводиться наприкінці виконання певного розділу програми практики, виду роботи.

Підсумковий контроль проводиться після завершення ознайомчо-фахової практики за профілем майбутньої професії. Форма проведення підсумкового контролю – захист звіту з практики у присутності комісії та членів академічної групи з виставленням диференційованого заліку.

Керівник практикою від університету враховує відгук керівника від бази та оцінює звіт про виконану під час практики роботу. Загальна оцінка за практику визначається на підставі оцінок за усний звіт, якість підготовки необхідних документів, індивідуального завдання, відгуку керівника від бази тощо.

До заліку з практики допускаються здобувачі, які виконали наступні вимоги:

- надали щоденник практики;
- надали позитивну характеристику про проходження практики, підписану відповідальним від бази та затверджену юридичною особою від бази практики (підпис затверджено печаткою);
- надали для перевірки письмового матеріалу про виконання завдань практики;
- не отримали серйозних зауважень про порушення трудової та навчальної дисципліни.

Під час захисту практики здобувачам вищої освіти виводиться загальна оцінка, яка є комплексною, з врахуванням усіх сторін діяльності і за весь період практики.

Для визначення загальної оцінки, при захисті практики здобувачем вищої освіти, передусім враховується рівень його теоретичної і практичної підготовленості до самостійної педагогічної діяльності, ступінь оволодіння педагогічними вміннями і навичками, відношенням до педагогічної професії.

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за сумою балів, яку набрав здобувач вищої освіти з кожного виду роботи, передбаченого Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав нижче 60 балів, вважається таким, який має академічну заборгованість. Здобувачі освіти, які не з'явилися на захист практики без поважних причин, вважаються такими, що одержали оцінку «незадовільно». Студентам, які одержали з практики незадовільну оцінку, може призначатися повторне проходження практики або ліквідація академічної заборгованості здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і

Результати складання диференційованого заліку оцінюються за інституційною чотирибальною шкалою та вносяться до екзаменаційних відомостей, індивідуальних планів здобувачів вищої освіти

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Матеріали практики відповідають формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін. Завдання практики виконані повністю. Виступ характеризується чіткістю, логічністю, структурованістю, високою культурою їх письмового оформлення та методичного обґрунтування. Надані чіткі, повні та ґрунтовні відповіді на питання членів комісії під час захисту звіту з практики. «Відмінно» ставиться здобувачу, який отримав позитивну характеристику за місцем проходження практики; у повному обсязі виконав завдання практики (видані керівниками від кафедри), що відображено у звіті та щоденнику практики; зробив правильні та вичерпні висновки щодо питань дослідження; оформив звіт з додержанням всіх вимог; дав правильні відповіді на питання комісії (2–3 питання щодо виконуваної на практиці роботи або отриманої інформації).
Добре (середній)	Матеріали практики відповідають формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін, у повному обсязі. Завдання практики виконані повністю, але з деякими несуттєвими помилками. Під час виступу здобувач розкриває основні методичні аспекти представлених розділів, має місце незначне порушення логічних зв'язків. Надає грамотні відповіді на питання членів комісії, але у змісті та формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. «Добре» одержує здобувач, який зробив правильні, але не досить вичерпні висновки у звіті, допустив неточності під час відповіді на декілька питань комісії або неправильно відповів на одне питання, проте за усіма іншими позиціями звіт відповідає встановленим вимогам.
Задовільно (достатній)	Матеріали практики відповідають встановленим формальним і змістовим вимогам до їх написання, подані у неповному обсязі, пізніше встановленого терміну; наявні грубі помилки; студент не дотримувався всіх вимог до оформлення матеріалів практики та звіту, добір інформаційних матеріалів не завжди обґрунтований, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування. Формальний характер виступу, не повністю сформоване вміння методичного обґрунтування відповідних елементів, низький рівень володіння

	практичними знаннями та уміннями. Під час відповіді на запитання членів комісії, допускає суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Матеріали практики своєчасно не подані або подані частково; має місце дублювання або ксерокопіювання матеріалів іншого здобувача. Завдання практики виконані не в повному обсязі та не відповідають вимогам програми практики, необхідна серйозна подальша робота і повторне проходження практики. Здобувач не отримав позитивну характеристику за місцем проходження практики; оформив звіт не відповідно до вимог; не володіє вмінням методичного обґрунтування відповідних елементів, презентувати результати практики. Під час захисту звіту здобувач не надає відповіді на питання членів комісії (або він не з'явився на захист звіту у період роботи комісії).

9. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика практики загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; виконання усіх запланованих робіт є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) участь в установчих зборах та захист практики за погодженням із лектором може відбуватись в онлайн режимі. Успішне формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до проходження практики, активно працювати, якісно виконати роботу та захистити результати, брати участь у проведенні уроків «Фізична культура», спортивно-оздоровчих, виховних заходах, що проводяться у ЗЗСО у термін практики тощо.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою фахово-ознайомчої практики. Термін захисту практики вважається своєчасним, якщо студент захистив її у чітко встановлений термін.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу (складання комплексів вправ, сценаріїв заходів, підготовка до проведення вступно/завершальної частини уроку), має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, плагіат (у т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення порушень політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання, що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються*.

У межах проходження практики здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінювання академічних досягнень здобувача здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці

Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються*.

За умови виконання усіх видів навчальної роботи, встановлених Робочою програмою, здобувач з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є диференційований залік, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами суми усіх видів роботи набере від 60 до 100 балів.

Семестрова підсумкова оцінка розраховується відповідно до накопиченої суми балів і визначається за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця – Структурування практики за видами робіт і оцінювання результатів навчання

Навчальна та навчально-методична робота		Звітність	Захист результатів проходження практики				Семестровий контроль
Проведення частини уроку	Методичне забезпечення	Повнота та якість оформлення	Виступ та презентація	Відповіді на питання	Оцінка керівника від бази практики від кафедри		Диференційований залік
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							Разом балів
18-30	12-20	12-20	6-10	6-10	3-5	3-5	60-100

Таблиця – Критерії та кількість балів оцінювання за кожним структурним елементом загальної оцінки за практику

Критерій оцінювання структурних елементів	Кількість балів	
	мінімум	максимум
<i>Проведення частини уроку:</i>	18	30
- методична доцільність та правильність побудови частини уроку	5	8
- рівень організації учнів, дотримання техніки безпеки	4	7
- використання доцільних та ефективних методів і прийомів навчання	4	7
- педагогічна майстерність, комунікація, мотивація учнів	5	8
<i>Методичне забезпечення:</i>	12	20
- відповідність розроблених матеріалів навчальній програмі	3	5
- доцільність, послідовність, дозованість підібраних вправ і методичних прийомів	3	5
- якість документального оформлення частини уроку	3	5
- творчий підхід та інноваційність	3	5
<i>Повнота та якість оформлення звітної документації:</i>	12	20
- повнота виконання завдань практики	3	5
- відповідність змісту звіту програмі практики	3	5
- правильність оформлення щоденника практики	3	5
- дотримання вимог до оформлення звіту	3	5
<i>Виступ та презентація під час захисту:</i>	6	10
- структурованість і логічність виступу	2	3
- повнота розкриття результатів практики	2	3
- якість візуального супроводу (презентації)	2	4
<i>Відповіді на питання під час захисту:</i>	6	10
- повнота та правильність відповідей	2	4
- логічність та аргументованість	2	3
- уміння обґрунтовувати прийняті рішення	2	3
<i>Оцінка керівника практики від бази практики:</i>	3	5

професійна дисципліна, відповідальність, активність	3	5
Оцінка керівника практики від кафедри:	3	5
загальний рівень підготовки та виконання програми практики	3	5
Разом балів	60	100

Оцінка з практики (диференційований залік) виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент за результатами проходження педагогічної практики та її захисту, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з практики)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з практики, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з практики та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з практики
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з практики відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10 МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Проходження переддипломної практики не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Папуша, В. Г. (2020). Фізичне виховання школярів: форми, зміст, організація. Тернопіль: Збруч, 248 с.
2. Балакірева, О. М., Бондар, Т. В., Галіч Ю. П. та ін. (2015). Рівень поширення і тенденції вживання тютюну, алкогольних напоїв, наркотичних речовин серед учнівської молоді України. К. : ТОВ ВПК «ОБНОВА», 176 с.
3. Огнистий, А. В. (2019). Теоретико-методичні основи фізичного виховання учнів молодшого шкільного віку. Тернопіль: ТДПУ, 60 с.
4. Хома, Т. (2020). Педагогіка фізичного виховання і спорту: навчальний посібник. Ужгород: УжНД, 84 с

5. Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти» (автори Баженков Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дугчак М. В.). Рекомендовано МОН України, наказ від 22.08.2024 р. №1185. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/fizkult-5-9-kl-bazhenkov-ta-in-22-08-2024.pdf>

6. Фізична культура. 10-11 класи. Рівень стандарту. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти, 2022. <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.fizichna-kultura-10-11-standart.pdf>

Допоміжна

7. Васильєва, А., Латишев, М., Квасниця, І., Хіміч, В., Тіптюк, Ю. (2025) Мотивація дітей до занять акробатикою. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, 2 (187), 54-58.

8. Квасниця, І., Квасниця, О., Флерчук, В. (2022). Формування професійної мобільності майбутнього фахівця сфери фізичної культури і спорту під час проходження практики. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова, 3 (148), 56-61.

9. Квасниця, І., Гнатчук, Я., Бугайов, М., Волков, В. (2022). Аналіз стану рухової активності здобувачів вищої освіти неспортивних спеціальностей. Фізичне виховання та спорт, 2, 20-26.

10. Флерчук, В., Квасниця, І., Солтик, І., Квасниця, О. (2025). Гігієнічна оцінка режиму дня та рухової активності дітей під час відпочинку та оздоровлення. Physical Culture And Sport: Scientific Perspective. 2, 157-162.

11. Хіміч, В., Квасниця, І., Демченко, Н. (2024). Формування педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури у процесі навчання спортивно-хореографічних дисциплін. Молодь і ринок, 5 (225), 21-25.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=7558>

2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

3. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://library.khmnmu.edu.ua/#>.